

Til Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo

ARTSDATABANKEN

Trondheim, 24.08.2012

Vår ref.: 2012/11698/NV   Deres ref.: 201004627

Høringsuttalelse - rapport fra Statens kartverk om det offentlige kartgrunlaget. Innhold, rutiner og ansvar.

Det vises til Deres brev av 25.05.2012 med vedlegg.

Artsdatabanken vil kommentere de 4 punktene departementet etterspør. Da høringsnotatet fra Statens kartverk er utformet før høringsuttalelsene og departementets konklusjoner i forskriften til geodataloven ble slutført, vil noen av kommentarene fra Artsdatabanken også finnes i vår høringsuttalelse til geodataforskriften.

Utvalget av geografiske data og rutiner knyttet til valg av disse

Artsdatabanken deler oppfatningen av at det offentlige kartgrunlaget må inneholde både basis geodata og tematiske geodata hvis kunnskapsgrunlaget skal være tilstrekkelig i plan- og byggesaksprosesser.

Artsdatabanken er en nasjonal kunnskapsbank om naturmangfold i Norge. Vår viktigste oppgave er å forsyne samfunnet med oppdatert og lett tilgjengelig kunnskap om naturtyper, arter og populasjoner. En av våre oppgaver er å være en sentral aktør i arbeidet med å innhente og systematisere digitale data fra andre databaser og datakilder. Som et ledd i dette arbeidet skal Artsdatabanken bidra til at kvalitetssikring, validering og standardisering av relevante data gjennomføres og dokumenteres.

Statens kartverk sitt forslag til utvalg av temadatasett innen Natur bærer preg av at utvalget er tilfeldig og foretatt ut fra de datasett som var definert og etablert før Artsdatabanken kom på banen, med unntak av prioriterte arter og utvalgte naturtyper ihht. naturmangfoldloven. Det er derfor behov for å gjennomgå temadatalista på nytt.

Slik forslaget er nå, er det bare de prioriterte arter (for tiden 8 arter) og funksjonsområder for arter, herunder villrein, som er med. Vi vil gjøre oppmerksom på at det pr. dato er nærmere 14 mill. artsfunn (poster) i Artsdatabankens Artskart (kartbasert formidlingstjeneste av stedfestede artsdata). Dataene representerer over 27 000 arter og kommer fra over 30 norske og internasjonale institusjoner/datakilder, svært mange er forskningsinstitusjoner. Over 500 000 av disse artsfunnene gjelder trua arter. I svært mange tilfeller har disse dataene høy geografisk presisjon og er svært nyttige som kunnskapsgrunnlag for å ivareta naturmangfoldet i areal- og miljøforvaltningen. Slike data bør være med som en obligatorisk del av det offentlige kartgrunlaget. Artskart brukes i dag av svært mange av målgruppene for det offentlige kartgrunlaget, det registreres i gjennomsnitt over 10 000 unike brukere i tjenesten hver måned.

Artsdatabanken har deltatt i det internasjonale arbeidet med standardisering av temadatasett i INSPIRE. Dataene i Artskart vil være den viktigste kilden til Norges leveranser på

Postadresse:
Artsdatabanken
Erling Skakkesgt.47
7491 Trondheim

Besøksadresse:
Artsdatabanken
Elvegata 17
Trondheim

www.artsdatabanken.no

Tlf: +47 73 59 22 16
Fax: +47 73 59 22 40

artsutbredelse til INSPIRE. Det er da vesentlig at de samme dataene anvendes optimalt i den nasjonale arealforvaltningen.

For naturtypedatasett er utvalget i vedlegg 9 snevert i forhold til de datasett som faktisk finnes. Artsdatabanken har ledet arbeidet med å utvikle en ny standard for inndeling av naturtyper; Naturtyper i Norge (NiN). Denne anvendes nå både i forvaltning og forskning. Artsdatabanken har også i samarbeid med en rekke vitenskapelige institusjoner laget en Rødliste for naturtyper (hvorav 40 truede).

Lista over datasett på naturtyper innen temaområdet Natur inneholder nå bare de eksisterende naturtyper etter DN's definisjoner samt utvalgte naturtyper (5 pr dato) og koraller. Det er i dag et betydelig arbeid i gang med å kartlegge naturtyper etter NiN og det planlegges migrering av eldre datasett til NiN-standarden. Lista for naturtyper under temaområdet Natur bør utvides med naturtyper etter NiN, der kan med fordel koraller innlemmes. I tillegg bør det være et eget datasett med truede naturtyper.

Kriteriene for utvalget av temadatasett vil dekningsgrad og fullstendighet variere for de datasettene Artsdatabanken arbeider med. For artsdata vil det i svært mange tilfeller være rimelig god dekning i byer og tettbygde strøk der arealpresset er høyt. At ufullstendighet skulle utelukke bruk av geografiske artsdata vil i verste fall bidra til tap av kjent biologisk mangfold. Når det gjelder temadatasett innen naturtyper bør alle de kjente og dokumenterte områdene være med i det offentlige kartgrunnlaget selv om naturtypene kan være ufullstendig kartlagt. Det offentlige kartgrunnlaget bør ha en åpning for å ta inn all nyproduksjon av data om naturmangfoldet, både for arter og naturtyper.

For data om naturtyper vil det kreve en målrettet prosess med betydelig ressursinnsats hvis det skal etableres en effektiv nasjonal dataflyt for å lage landsdekkende datasett.

Om tekniske krav og dokumentasjon kan det opplyses at alle artsdata som Artsdatabanken distribuerer kan fritt lastes ned med unntak av sensitiv artsinformasjon (jfr. offentlighetslovens § 24). Det er også laget WMS/WFS-tjenester med god geografisk nøyaktighet, dette gjelder for både rødlistearter og fremmede arter. Dataene oppdateres og ajourholdes kontinuerlig.

Roller og ansvar for kommuner, fagetater og Kartverket.

På noen områder er det flere potensielle leverandører av data og tjenester. Innen temaområdet Natur er det hovedsakelig Direktoratet for naturforvaltning som har vært dataleverandør. Det utslagsgivende i hvem som skal etablere de tematiske geodatasettene bør i utgangspunktet være de forskjellige institusjonenes mandat og rolle. Lista over datasett med tilhørende leverandører må revideres da den er klart ufullstendig. Det er et klart behov for at Artsdatabanken med sine datasett, blir listet opp under datasett til det offentlige kartgrunnlaget. Disse er:

- Artsdata fra Artskart med underkategoriene alle arter, rødlistearter, trua arter og fremmede arter med høy/svært høy risiko
- Naturtyper i hht. NiN med underkategoriene alle naturtyper, rødlistede og trua naturtyper

For mange arter kan Artsdatabanken tilby hele og fullstendige datasett der vi høster andres primærdata og formidler standardiserte data til ulike brukere. For noen arter bør det etableres en arbeidsdeling, delvis ut fra hvilke data institusjonen besitter og delvis ut fra hvilket mandat/rolle institusjonen har, enten forvaltning, formidling eller forskning. Det er potensielt flere institusjoner som både har data om biogeografi, naturtyper (habitater/biotoper) og arter. Vi vil peke både på Norsk polarinstitutt som har data om Svalbard og Norsk institutt for skog og landskap som også har data om naturtyper og arter.

For marine arter og naturtyper vil Havforskningsinstituttet kunne bidra med betydelige datasett om arter og naturtyper ut over de som er listet opp av Statens kartverk i vedlegg 9.1.

Forslag til teknisk-praktiske tiltak

Artsdatabanken slutter seg til de forslag som fremmes med hensyn på tekniske og praktiske tiltak for å realisere etablering og drift av nasjonale datasett i det offentlige kartgrunnlaget. Dette gjelder både etablering av metadata for datasettene, ytterligere produktspesifikasjoner, brukerveiledninger, presentasjonsregler, krav til nedlastingstjenester og WMS/WFS. Artsdatabanken har allerede betydelig aktivitet og erfaring på disse områdene og vil raskt kunne oppgradere de eksisterende løsningene for å tilfredsstille kravene.

For implementering og utvikling av tjenester er det nødvendig med gode arenaer for samhandling. Vi vil spesielt peke på Statens kartverk sin viktige rolle i rådgivning og veiledning til de institusjonene som skal levere datasettene på de ulike temaområdene. Statens kartverk vil kunne bidra sterkt til en rask oppbygging av tjenestene hos dataleverandørene med sin kompetanse innen standardisering, modellering og oppbygging av effektive og robuste datadelingstjenester.

Utfordringer knyttet til gjennomføring

Implementering og konfigurering av tjenestene på leverandørens tekniske infrastruktur og kvalitetssikring av datasettene vil kreve en betydelig innsats ut over det som tilbys av tjenester i Norge digitalt i dag. For Artsdatabanken som en ung institusjon med begrenset bemanning vil rollen som data- og tjenesteleverandør til nasjonale og internasjonale tjenester gi ressursutfordringer. Dette vil Artsdatabanken fortløpende synliggjøre i budsjettinnspill til departementene som finansierer vår virksomhet.

Med hilsen

Ivar Myklebust
Direktør

Nils Valland

Kopi:

Norsk polarinstitutt
Norsk institutt for skog og landskap
Havforskningsinstituttet